

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Indii o popieraniu i ochronie inwestycji,

sporządzona w Warszawie dnia 7 października 1996 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 7 października 1996 r. została sporządzona w Warszawie Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Indii o popieraniu i ochronie inwestycji w następującym brzmieniu:

UMOWA**między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Indii o popieraniu i ochronie inwestycji****Preambuła**

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Indii, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

dążąc do stworzenia korzystnych warunków sprzyjających większemu inwestowaniu przez inwestorów jednego Państwa na terytorium drugiego Państwa,

uznając, że popieranie i wzajemna ochrona takich inwestycji w oparciu o umowę międzynarodową będzie prowadzić do ożywienia indywidualnej przedsiębiorczości gospodarczej i będzie przyczyniać się do wzrostu dobrobytu w obu Państwach,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1**Definicje**

W rozumieniu niniejszej umowy:

- 1) określenie „inwestycja” oznacza każdy rodzaj mienia zainwestowanego lub nabytego, zgodnie z ustawodawstwem krajowym Umawiającej się Strony, na której terytorium inwestycja została dokonana, i obejmuje w szczególności, lecz nie wyłącznie:
  - a) własność ruchomości i nieruchomości, jak również inne prawa rzeczowe, takie jak hipoteka, zastaw i kupieckie prawo zatrzymania,
  - b) akcje i udziały, obligacje spółki i każdy inny rodzaj udziału w spółce,
  - c) prawa własności intelektualnej, goodwill, tajemnicę technologii produkcji i know-how, nabyte zgodnie z ustawodawstwem danej Umawiającej się Strony,
  - d) koncesje gospodarcze nadane na mocy prawa lub umowy, w tym koncesje na poszukiwanie, wydobycie ropy naftowej i innych minerałów;
- 2) określenie „inwestor” oznacza w odniesieniu do każdej Umawiającej się Strony:
  - a) osoby posiadające obywatelstwo Umawiającej się Strony zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem danej Umawiającej się Strony,
  - b) osoby prawne, w tym spółki, korporacje, firmy i stowarzyszenia gospodarcze, powołane, utworzone lub zorganizowane na mocy obowiązującego ustawodawstwa danej Umawiającej się Strony;
- 3) określenie „przychody” oznacza kwoty pieniężne uzyskane z inwestycji, takie jak zyski, odsetki, zyski

ze sprzedaży majątku, dywidendy, należności licencyjne i honoraria;

- 4) wszelka zmiana formy inwestycji, dopuszczonej zgodnie z ustawodawstwem i przepisami Umawiającej się Strony, na której terytorium inwestycja została dokonana, nie zmienia jej charakteru jako inwestycji;
- 5) określenie „terytorium” oznacza:
  - a) w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej: terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również obszary morskie, w tym dno morskie i podległe przyległe do obszaru poza morzem terytorialnym, nad którymi Rzeczpospolita Polska sprawuje, zgodnie z prawem międzynarodowym, suwerenne prawa w zakresie badania i wykorzystywania zasobów naturalnych takich obszarów,
  - b) w odniesieniu do Republiki Indii: terytorium Republiki Indii, w tym wody terytorialne i przestrzeń powietrzną nad nimi i inne strefy morskie, w tym wyłączną strefę ekonomiczną i szelf kontynentalny, nad którymi Republika Indii sprawuje suwerenność, suwerenne prawa lub wyłączną jurysdykcję zgodnie z jej obowiązującym ustawodawstwem, Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza z 1982 r. i prawem międzynarodowym.

Artykuł 2**Zakres stosowania umowy**

Niniejsza umowa ma zastosowanie do inwestycji inwestorów jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, zaakceptowanych zgodnie z jej ustawodawstwem i przepisami, dokonanych przed wejściem lub po wejściu w życie niniejszej umowy.

Artykuł 3**Popieranie i ochrona inwestycji**

1. Każda Umawiająca się Strona będzie popierać i stwarzać korzystne warunki inwestorom drugiej Umawiającej się Strony do dokonywania na swoim terytorium inwestycji i będzie dopuszczać takie inwestycje zgodnie z jej ustawodawstwem i polityką w tym zakresie.

2. Inwestycje i przychody inwestorów każdej Umawiającej się Strony będą miały zawsze przyznane uczciwe i równe traktowanie na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 4**Traktowanie narodowe i klauzula najwyższego uprzywilejowania**

1. Każda Umawiająca się Strona przyzna inwestycjom dokonany przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony traktowanie nie mniej korzystne niż przyznane przez nią inwestycjom dokonany przez

jej własnych inwestorów lub inwestycjom dokonanym przez inwestorów jakiegokolwiek państwa trzeciego.

2. Ponadto każda Umawiająca się Strona przyzna inwestorom drugiej Umawiającej się Strony, w tym w zakresie transferu przychodów z ich inwestycji, traktowanie, które będzie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznane inwestorom jakiegokolwiek państwa trzeciego.

3. Postanowienia ustępów 1 i 2 nie będą rozumiane jako zobowiązujące jedną Umawiającą się Stronę do rozszerzenia na inwestorów drugiej Umawiającej się Strony korzyści z tytułu traktowania, preferencji lub przywilejów wynikających z:

- a) jakiegokolwiek istniejącej lub przyszłej unii celnej lub podobnej międzynarodowej umowy, której ta Umawiająca się Strona jest lub może być stroną, albo
- b) jakiegokolwiek umowy związanej całkowicie lub częściowo ze sprawami podatkowymi.

Artykuł 5

Wywłaszczenie

1. Inwestycje inwestorów Umawiającej się Strony nie mogą być znacjonalizowane, wywłaszczone lub poddane działaniom wywołującym skutki równoważne działaniom nacjonalizacyjnym lub wywłaszczeniowym (zwanym dalej „wywłaszczeniem”) na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, z wyjątkiem działań podjętych w interesie publicznym, zgodnie z prawem, w sposób niedyskryminacyjny i za stosownym i sprawiedliwym odszkodowaniem. Takie odszkodowanie będzie odpowiadać rzeczywistej wartości wywłaszczonej inwestycji według stanu przed wywłaszczeniem lub zanim decyzja o wywłaszczeniu stała się publicznie wiadoma, zależnie od tego, co nastąpiło wcześniej, i będzie obejmować odsetki według uczciwej i sprawiedliwej stawki do dnia spłaty, będzie wypłacone bez zbędnej zwłoki i będzie podlegać rzeczywistemu wykonaniu i swobodnemu transferowi.

2. Inwestor ma prawo zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony, która dokonała wywłaszczenia, do niezwłocznego rozpatrzenia jego sprawy i do oszacowania jego inwestycji przez organ sądowy lub inny niezależny organ tej Strony zgodnie z zasadami ustalonymi w tym ustępie. Umawiająca się Strona, która dokonała wywłaszczenia, podejmie wszelkie starania, aby rozpatrzenie sprawy zostało dokonane szybko.

3. Jeżeli Umawiająca się Strona wywłaszczy mienie spółki utworzonej lub zorganizowanej zgodnie z obowiązującym prawem na jej terytorium i w której inwestorzy drugiej Umawiającej się Strony mają udziały, to zapewni ona, aby zostały zastosowane w koniecznym zakresie postanowienia ustępu 1 w celu zapewnienia uczciwego i sprawiedliwego odszkodowania inwestorom drugiej Umawiającej się Strony, którzy są właścicielami udziałów w tym mieniu.

Artykuł 6

Odszkodowanie za straty

Inwestorzy jednej z Umawiających się Stron, których inwestycje poniosą straty na terytorium drugiej Umawiającej się Strony z powodu wojny lub innego konfliktu zbrojnego, stanu wyjątkowego, buntu, powstania lub zamieszek na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, będą mieli przyznane przez tę drugą Stronę, w zakresie przywrócenia, odszkodowania, zadośćuczynienia lub innego uregulowania, traktowanie nie mniej korzystne niż ta druga Umawiająca się Strona przyznaje własnym inwestorom lub inwestorom jakiegokolwiek państwa trzeciego. Należne z tego tytułu płatności będą podlegały, bez zbędnej zwłoki, swobodnemu transferowi.

Artykuł 7

Transfer inwestycji i przychodów

1. Każda Umawiająca się Strona zezwoli na transfer, bez zbędnej zwłoki i w sposób niedyskryminacyjny, kwot związanych z inwestycją dokonaną na jej terytorium przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony. Takie kwoty mogą obejmować w szczególności, lecz nie wyłącznie:

- a) kapitał i kwoty dodatkowe zainwestowane dla utrzymania i rozszerzenia inwestycji,
- b) zyski netto, w tym dywidendy i odsetki proporcjonalnie do udziałów,
- c) spłatę pożyczek związanych z inwestycją, w tym odsetek,
- d) należności licencyjne i opłaty za usługi związane z inwestycją,
- e) kwoty ze sprzedaży udziałów,
- f) kwoty uzyskane przez inwestorów w przypadku sprzedaży lub częściowej sprzedaży albo likwidacji inwestycji,
- g) zarobki obywateli Umawiającej się Strony zatrudnionych w związku z inwestycją dokonaną na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

2. Żadne postanowienie ustępu 1 tego artykułu nie narusza prawa do transferu z tytułu odszkodowań określonych w artykułach 5 i 6 niniejszej umowy.

3. Jeżeli Strony nie uzgodnią inaczej, transfer będzie dozwolony w walucie pierwotnej, w jakiej inwestycja została dokonana, lub w każdej innej walucie wymiennej. Taki transfer będzie dokonany według kursu przeważającego w dniu dokonania transferu.

Artykuł 8

Subrogacja

Jeżeli Umawiająca się Strona lub wyznaczona przez nią agencja wystawiła gwarancje wypłacenia od-

szkodowania z tytułu ryzyka niehandlowego związane z inwestycją dokonaną przez jej inwestora na terytorium drugiej Umawiającej się Strony i dokonała na rzecz takiego inwestora wypłaty z tytułu jego roszczenia na mocy niniejszej umowy, to druga Umawiająca się Strona wyrazi zgodę, aby pierwsza Umawiająca się Strona lub jej agencja była uprawniona w wyniku subrogacji do korzystania z praw i dochodzenia roszczeń takiego inwestora. Przejęte prawa lub roszczenia nie mogą przekraczać pierwotnych praw lub roszczeń takiego inwestora.

Artykuł 9

Rozstrzygnięcie sporów między inwestorem a Umawiającą się Stroną

1. Wszelki spór między inwestorem jednej Umawiającej się Strony i drugą Umawiającą się Stroną, związany z inwestycją dokonaną w ramach niniejszej umowy, będzie, w miarę możliwości, rozstrzygany polubownie w drodze negocjacji między stronami sporu.

2. Jeżeli taki spór nie zostanie rozstrzygnięty polubownie w ciągu sześciu miesięcy, to taki spór, jeżeli obie Strony wyrażą na to zgodę, będzie przedłożony:

- a) do rozstrzygnięcia właściwemu sądowi lub organowi administracyjnemu Umawiającej się Strony, która dopuściła inwestycje, i zgodnie z jej ustawodawstwem, lub
- b) do postępowania koncyliacyjnego zgodnie z Regulaminem koncyliacyjnym Komisji Narodów Zjednoczonych do Spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego (UNCITRAL).

3. Jeżeli Strony nie osiągną porozumienia co do sposobu rozstrzygnięcia sporu w ramach postanowień ustępu 2 lub jeżeli spór przekazany do postępowania koncyliacyjnego nie zakończy się podpisaniem umowy o jego rozstrzygnięciu, to spór może być przedłożony do postępowania arbitrażowego. Postępowanie arbitrażowe będzie następujące:

- a) jeżeli Umawiająca się Strona inwestora i druga Umawiająca się Strona są stronami Konwencji o rozstrzygnięciu sporów inwestycyjnych między państwami a obywatelami innych państw, otwartej do podpisu w Waszyngtonie dnia 18 marca 1965 r., to taki spór będzie przedłożony, jeżeli inwestor wyrazi zgodę, Międzynarodowemu Centrum Rozstrzygnięcia Sporów Inwestycyjnych, lub
- b) jeżeli obie strony sporu wyrażą na to zgodę, spór będzie rozstrzygnięty w ramach Dodatkowych ułażliwości w zakresie postępowania koncyliacyjnego, arbitrażowego i ustalania faktów, albo
- c) przez trybunał arbitrażowy ad hoc, utworzony na wniosek jednej ze stron sporu, zgodnie z Regulaminem arbitrażowym Komisji Narodów Zjednoczonych do Spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego z 1976 r., z zastrzeżeniem następujących zmian:

1) w ramach artykułu 7 Regulaminu organem mianującym będzie Przewodniczący, Wiceprzewodniczący lub najstarszy rangą sędzia Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, nie będący obywatelem jednej z Umawiających się Stron; trzeci arbiter nie może być obywatelem jednej z Umawiających się Stron;

2) strony mianują własnych arbitrów w ciągu dwóch miesięcy;

3) wyrok arbitrażowy będzie wydany zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy;

4) na prośbę jednej ze stron trybunał arbitrażowy określi podstawę wyroku i jego uzasadnienie.

Artykuł 10

Rozstrzygnięcie sporów między Umawiającymi się Stronami

1. Spory między Umawiającymi się Stronami dotyczące interpretacji i stosowania niniejszej umowy będą rozstrzygane, w miarę możliwości, w drodze rokowań dyplomatycznych.

2. Jeżeli spór między Umawiającymi się Stronami nie może być rozstrzygnięty w ciągu sześciu miesięcy od daty jego powstania, to taki spór będzie, na wniosek jednej z Umawiających się Stron, przedłożony trybunałowi arbitrażowemu.

3. Trybunał arbitrażowy będzie utworzony doraźnie dla każdej indywidualnej sprawy w sposób następujący: w ciągu dwóch miesięcy po otrzymaniu wniosku o wszczęcie postępowania arbitrażowego każda Umawiająca się Strona mianuje po jednym arbitrze, a ci dwaj arbitrzy wybiorą trzeciego arbitra, obywatela państwa trzeciego, który po uprzedniej zgodzie Umawiających się Stron będzie mianowany przewodniczącym trybunału arbitrażowego; przewodniczący będzie mianowany w ciągu dwóch miesięcy od daty mianowania dwóch innych arbitrów.

4. Jeżeli wymagane nominacje nie zostaną dokonane w terminach określonych w ustępie 3 tego artykułu, to każda z Umawiających się Stron może, przy braku innych uzgodnień, poprosić Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości o dokonanie koniecznych nominacji; jeżeli Przewodniczący jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron lub z innych względów nie może spełnić wymienionej funkcji, to Wiceprzewodniczący będzie poproszony o dokonanie wymaganych nominacji; jeżeli Wiceprzewodniczący jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron lub jeżeli również on nie może spełnić wymienionej funkcji, to wymaganych nominacji dokona najstarszy rangą sędzia Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, który nie będzie obywatelem jednej z Umawiających się Stron.

5. Trybunał arbitrażowy podejmuje decyzje większością głosów. Takie decyzje są wiążące dla obu Umawiających się Stron. Każda Umawiająca się Strona ponosi koszty własnego arbitra i koszty własnego udziału

fu w postępowaniu arbitrażowym; koszty przewodniczącego i inne koszty Umawiające się Strony ponoszą w równych częściach; trybunał może jednak postanowić, że jedna z Umawiających się Stron poniesie większe koszty i taka decyzja będzie wiążąca dla obu Umawiających się Stron; trybunał ustali własny tryb postępowania.

Artykuł 11

Wjazd i pobyt personelu

Umawiająca się Strona, z uwzględnieniem własnego ustawodawstwa w odniesieniu do wjazdu i pobytu obcych obywateli, zezwoli osobom fizycznym drugiej Umawiającej się Strony i personelowi zatrudnionemu przez spółki drugiej Umawiającej się Strony na wjazd i pobyt na jej terytorium w celu zatrudnienia związanego z dokonaną inwestycją.

Artykuł 12

Właściwe prawo

1. Z wyjątkiem innych uregulowań niniejszej umowy, wszelkie inwestycje podlegają prawu obowiązującemu na terytorium Umawiającej się Strony, na którym takie inwestycje zostały dokonane.

2. Bez względu na postanowienia ustępu 1 tego artykułu żadne z postanowień nie zabrania Umawiającej się Stronie podjęcia działań dla ochrony podstawowych interesów w zakresie jej bezpieczeństwa lub w sytuacji nadzwyczajnej, zgodnie z jej ustawodawstwem, podejmowanych w rozsądnych granicach i w sposób niedyskryminacyjny.

Artykuł 13

Stosowanie korzystniejszych norm

Jeżeli ustawodawstwo jednej z Umawiających się Stron lub zobowiązania wynikające z prawa międzynarodowego, istniejące obecnie lub które powstaną w przyszłości między Umawiającymi się Stronami, będą zawierały w uzupełnieniu do niniejszej umowy nor-

my ogólne lub szczegółowe uprawniające inwestycje dokonane przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony do traktowania bardziej korzystnego niż przewidziane w niniejszej umowie, to takie normy będą miały pierwszeństwo w takiej mierze, w jakiej będą bardziej korzystne.

Artykuł 14

Wejście w życie

Niniejsza umowa podlega ratyfikacji i wejdzie w życie w dniu wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

Artykuł 15

Czas obowiązywania i wypowiedzenie

1. Niniejsza umowa pozostanie w mocy przez okres dziesięciu lat i po tym okresie będzie automatycznie przedłużona, jeżeli jedna z Umawiających się Stron nie powiadomi pisemnie drugiej Umawiającej się Strony o wypowiedzeniu umowy. Umowa przestanie obowiązywać po upływie jednego roku po otrzymaniu pisemnego zawiadomienia.

2. Bez względu na wypowiedzenie niniejszej umowy, zgodnie z postanowieniami ustępu 1 tego artykułu, umowa pozostanie w mocy w odniesieniu do inwestycji dokonanych lub nabytych przed jej wypowiedzeniem przez okres dalszych piętnastu lat.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie upoważnieni przez ich Rządy, podpisali niniejszą umowę.

Sporządzono w Warszawie dnia 7 października 1996 r. w dwóch oryginałach, każdy w językach polskim, hindi i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W przypadku rozbieżności przy interpretacji tekst angielski będzie rozstrzygający.

W imieniu Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej

W imieniu Rządu
Republiki Indii

D. Rosati

S. Bommai

Po zaznajomieniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 18 listopada 1996 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

L.S.

Minister Spraw Zagranicznych: *D. Rosati*